

Különfélék.

Saturnia pyri L. 1898. április hó elején Szászrégenben a pályaudvarhoz vezető úton, fiatal égerfa közelében, kerékhárítóhoz tapadt *pyri*-bábót találtam. Mivel köröskörül nem volt más csak égerfa és fűzfa, s ennél fogva igen, valószínűnek látszott, hogy a hernyó az említett fiatal égerfán élt, kíváncsi voltam, vajon ez a szokatlan táplálék a lepkére van-e és minő befolyással. Hogy a bábót a házbeli gyermekek kíváncsiságának ki ne szolgáltassam, irodámba vittem, de ezzel cseberből vederbe jutottam. Elűnt a báb, és midőn kérdőre vontam a hivatalosolgát, nejét, két nagy leányát: nem akartak róla tudni, sőt azt magyarázták, hogy a báb alighanem elmászott. Ugyanazon évben őszkor, fiam jókori juhárfa tövében egy tömegben 10 *pyri*-bábót talált, a mely mind kikelt. Nehány lepkén azonban a rendesnél több a vörösös színvegyülés, a mit a tápnövénynek tulajdonítok. — Az első *pyri*-hernyót még mint reáliskolai tanuló hársfán találtam, később platanuson, cseresznye- és megyfán, barack-, őszibarack- és diófán és gyakran kőrisfán is; 10—11 év előtt pedig a bécsi Praterben vad gesztenyefán, néhány hernyót láttam, de oly magasban, hogy el nem érhettem. — Mult évben szászrégeni kertemben két *pyri*-hímet és két nőtényt tettem ki, hogy szabadban biztosabban párosodjanak. Más napra a kitett hímek elszálltak, a párosodás azonban mégis megtörtént, mert jött két más hím. Ennek folytán kétszáznál több petére tettem szert. Ezek felét a közeli Kecskerdőben vad körtefára, kőkenyire, hárs- és kőrisfára helyeztem el, de bábjukat nem kerestem. A peték másik felét az országút mentén levő korai juhárfákra tettem csoportosan, 10—15 darabot egyegy fára, de mindössze csak 24 bábót találtam. Azt gyanítom, hogy ezeken a fiatal fákön a hernyók nagyon is szembe tűntek s ennél fogva a madarak felemészítették őket. Egyébként a legnagyobb fát a villám sújtotta, de különben a többi fán is három báb nál több nem akadt. Minden esetre tanácsosabb egy-egy fára legfeljebb 5—6 petét tenni: kedvezőbb az eredmény. Az idén Budapesten a tenyészti házikóban niegesett copulából nyert peték egyik részét budapesti ismerőseimnek adtam, más részét gyermekeim szászrégeni kertemben bangita-, alma-, körte- és szilvafákra tettem ki, a melyek igen szépen fejlődtek.

Weiszmantel Vilmos.

A Hofmann-féle lepkészeti mű harmadik, javított és tetemesen bővített kiadása legközelebb jelenik meg. A Dr. Spuler által teljesen átdolgozott új kiadás mindenben követi a legközelebb megjelenő *Staudinger-Rebel*-féle Lepidoptera-katalogusnak úgy sorrendjét, mint nomenclaturáját is s ennél fogva az efféle népszerűbb művekben eddigelé teljesen mellőzött u. n. Microlepidoptera-kra is kiterjeszkedik s azonkívül a biológiára, tehát kivált a hernyókra is figyelemmel van. Ehhez képest 25 új tábla készült,

az összes régibb táblák pedig javítás alá estek, a mi rájuk is fért. Az egész munka ennél fogva 80—90 ív szövegre és 90 tábla ábrára fog terjedni és 36 füzetben (a 1 márka) jelenik meg Függelékül 56—60 tábla hernyó-ábra fog csatoltni, melyek ára mintegy 15 márka lesz.

Dellephila Celerio L. 1895. augusztus havában hat napig időztem Székely-Udvarhelyen és naponkint kétszer is künn voltam a pályaudvaron. Az állomási épület mellett keréken járó kis tűzifecskendő állt, a melyre nagyon odatűzött a nap. Dél tájt egyszerre zúgó pille jött, mely niként a *Macrolossa stellatarum*, röptében ismételten szivogatta az avas olajat, mely a tengelyágyról kicsordult. A fel s alá járók néhányszor elűzték, de mindanyiszor visszatért, míg a két órai vonat végkép elűzte. Minthogy közel álltam, tisztán kivehettem, hogy a nyulánk zúgó pille a ritka *Deilephila Celerio* L. szép példánya, melyet azonban háló hián meg nem foghattam. Ez volt az egyetlen élő példány, melyet valaha láttam, *Weiszmantel Vilmos.*

Irodalom.

Kraatz, Dr. G., Ueber die siebenbürgischen Varietäten des Carabus comptus. (Deutsche Entom. Zeitschrift 1900. p. 381—382).

Szerző Marosvásárhelyről újabban kapott anyag alapján saját (1880) és Birthler (1886) feldolgozásait kiegészítőleg és Reitter (1896) újabb dolgozatához kritikai megjegyzéseket fűzve, a *Carabus comptus*-ról, illetőleg a *var. aurosericeus*-ról írván, ettől két színben eltérő alakot, *var. marginatus* és *var. Zoppai* név alatt különválaszt. Megjegyzi továbbá, hogy ő a *var. Ormayi* és a *var. aurosericeus* között semmi különbséget nem tud tenni. Ezekre vonatkozólag csak az a megjegyzésünk, hogy színeltéréseket e futóbogaraknál külön névvel jelölni nem okadatolt, mert színben teljesen megegyező két példányt sem lehet találni. A mi pedig a *var. Ormayi* és *var. aurosericeust* illeti, az a megjegyzésünk, hogy Reitter az elsőt mint a *C. Scheidleri* varietását írta le és nem mint a *comptusét* és így ha a sculpturájuk hasonló is, de két fajhoz tartoznak. Különben ily kérdéseket nem lehet egy-két példány alapján eldönteni és csak azt ajánlhatjuk mindenkinek, hogy nagy anyag nélkül ilyenbe ne is bocsátkozzék.

Csikó Ernő.

Szilády Zoltán, A retyezáti tavak alsóbbrendű rákjai. (M. tud. Akad. Mathemat. és Természettud. Értesítő. XVIII. 1901. — és külön címlappal is mint „doktori értekezés.“